

Monumentnummer*: 523136

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 2002
Kadaster deel/nr: 20349/3

<i>Woonplaats*</i>		<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>		
Culemborg		Culemborg		Gelderland		
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Tollenstraat	15		4101 BD	Culemborg		
<i>Kadastrale gemeente*</i>		<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>	
CULEMBORG		I	4318			

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

Het HERENHUIS is gebouwd in 1895 door de Culemborgse architect Gijsbartus Prins (1852-1933) in een stijl die neorenaissance-invloeden vertoont. In de jaren zeventig is de oorspronkelijke houten serre met balkon vervangen door een eigentijds exemplaar, dat niet onder de bescherming valt. Het HERENHUIS is gelegen in de aaneengesloten noordoostelijke gevelwand van de Tollensstraat in de Oude Stad, een van de drie oorspronkelijk ommuurde stadsdelen van Culemborg.

Omschrijving

Het HERENHUIS heeft een rechthoekig grondplan, is deels onderkelderd en heeft twee bouwlagen en een zolderverdieping onder een gebroken schilddak met gesmoorde Hollandse pannen, waarvan de nokrichting haaks op de voorgevel staat. De hoekkepers zijn afgedekt met zink, de nok heeft twee pironnen en in het voorschild bevindt zich een dakkapel met gemetselde zijkanten, een T-schuifraam, een geprofileerde kroonlijst en houten zijborden. Het achterschild is voorzien van twee ijzeren dakraampjes en een opnieuw opgemetselde schoorsteen.

De asymmetrisch ingedeelde VOORGEVEL telt drie vensterassen en wordt horizontaal geleed door een hardstenen plint en waterlijst, gepleisterde speklagen en waterlijsten. De gevel wordt afgesloten met een hoofdgestel, dat bestaat uit een gepleisterd fries met architraaflijst, verdiepte velden en consoles, die een geprofileerde kroonlijst

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dragen.

De voorgevel heeft in de eerste bouwlaag rechts in een bewerkte houten omlijsting, bestaande uit twee pilasters met een hoofdgestel, de voordeur, een geornamenteerde paneeldeur met twee rondboogramen, een geprofileerd kalf en een getoogd glas-in-lood bovenlicht in kozijn met hardstenen neuten en dorpel. Links van de deur bevinden zich twee getoogde vensters met T-schuiframes en glas-in-lood bovenlichten. De onderdorpels zijn opgenomen in de hardstenen waterlijst. De segmentbogen hebben een gepleisterde sluitsteen met diamantkop. De drie vensters in de tweede bouwlaag zijn op dezelfde wijze vormgegeven als de vensters in de eerste bouwlaag. De onderdorpels zijn opgenomen in een waterlijst. Onder de drie vensters bevinden zich drie verdiepte velden met bruine en gele tegeltjes.

De ACHTERGEVEL heeft op de begane grond een moderne uitbouw met balkon over de gehele gevelbreedte. Hierboven bevinden zich nog de glas-in-lood bovenlichten van de oorspronkelijke achterdeur en tuindeuren. De tweede bouwlaag is witgepleisterd en voorzien van een dubbele deur met gedeeld bovenlicht, die aan weerszijden wordt geflankeerd door vensters met zesruits schuiframes. De gevel is afgesloten met een houten lijst.

Het INTERIEUR is, afgezien van de nieuwe serre, opmerkelijk gaaf bewaard gebleven. De indeling van vestibule, gang met trap en kamers en suite is bewaard gebleven evenals vele oorspronkelijke elementen zoals marmeren vloeren en lambrizingen, geornamenteerde stucplafonds en een tochtdeur met boven- en zijlichten, alles voorzien van glas-in-lood, in de vestibule en gang; trappen met geornamenteerde houten trappalen en leuning met gietijzeren spijlen in de gang en op de overloop; de kelder met troggewelven; kamers en suite met schuifdeuren, zwart marmeren schoorsteenmantels met betegelde achterwanden en met stucwerk versierde boezems, vensters met geornamenteerde vensterbanken en vouwblinden, geornamenteerde stucplafonds; kamers op de eerste verdieping eveneens met vensterbanken, vouwblinden en stucplafonds en een gemarmerde houten schoorsteenmantel; de overloop met gemarmerde lambrizing en sjabloonschilderingen; de zolder met Philibertspanten; paneeldeuren in geprofileerde omlijstingen in het hele huis.

Waardering

HERENHUIS uit 1895.

- Van architectuurhistorische waarde als een goed en gaaf voorbeeld van een klein eenvoudig herenhuis met een opmerkelijk gaaf bewaard gebleven interieur, gebouwd in een stijl die neorenaissance-invloeden vertoont.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de ligging in de aaneengesloten noordoostelijke gevelwand van de Tollensstraat in het beschermde stadsgezicht van Culemborg.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis